Consell de l'Audiovisual de Catalunya

8 d'octubre de 2024

NOTA DE PREMSA

Un informe d'àmbit europeu coordinat pel CAC mostra que la presència de la dona en els teleinformatius és minoritària i estereotipada

- **La Xarxa d'Autoritats de Regulació Mediterrànies (RIRM) analitza els telenotícies de les principals cadenes públiques de Croàcia, França, Malta, Andalusia, Catalunya, Portugal i Sèrbia**

- **La vicepresidenta del CAC i responsable de l'àmbit de gènere, Laura Pinyol, afirma que són uns resultats profundament decebedors que minimitzen les dones com a expertes i les redueixen a un paper residual dins la societat**

- **A més del baix quantitatiu, les set televisions tenen en comú el fet que la majoria de les veus de dones pertanyen a persones ocasionals, sense representació social o professional**

- **En canvi, totes les televisions analitzades més que dupliquen la presència de dones joves en comparació amb la d'homes joves**

Un estudi europeu coordinat pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), en el qual s'han analitzat set televisions públiques de Croàcia, França, Malta, Andalusia, Catalunya, Portugal i Sèrbia, conclou que la presència de les dones en els teleinformatius se situa al voltant del 30%. A més, una constant en les set televisions és que la majoria de veus femenines corresponen a declaracions de persones ocasionals, sense representació social o professional.

Aquesta és la principal conclusió d'un informe de la Xarxa d'Autoritats de Regulació Mediterrànies (RIRM, per les sigles en francès), associació que aplega 27 autoritats audiovisuals de 24 països i territoris de la conca mediterrània. L'informe serà presentat pel CAC demà, 9 d'octubre, en l'Assemblea General que celebra la RIRM a Erevan (Armènia).

La vicepresidenta del CAC i responsable de l'àmbit de gènere, **Laura Pinyol**, afirma que "som davant d'uns indicadors profundament decebedors que ens fan observar amb preocupació que la presència a la dona és ocasional i amb un biaix

de gènere que la situa com a testimoni de la realitat, no com a experta o com a referent. Els resultats globals de l'estudi europeu confirmen una certesa: si no s'és molt vigilant i exigent, la tendència de les televisions és perpetuar una representació que estereotipa les dones, les simplifica amb papers totalment secundaris i irrellevants dintre de la societat i n'ofereix una veu residual".

La RIRM ha realitzat en la darrera dècada diversos estudis que pivoten sobre el gènere com a eix comú. En concret, ha fet anàlisis comparades sobre estereotips en la publicitat, sobre el tractament de la violència masclista, sobre la programació esportiva i, aquest darrer, sobre els teleinformatius.

En l'informe que es presenta demà hi han participat les set autoritats audiovisuals següents: l'Agencija za elektroničke medije (AEM) de Croàcia, l'Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et númerique (Arcom) de França, el Broadcasting Authority (BA) de Malta, el Consejo Audiovisual de Andalucía (CAA), el CAC, l'Entidade Reguladora para a Comunicação Social (ERC) de Portugal i el Regulatorno Telo Za Elektronske Medije (REM) de Sèrbia. Cada participant ha analitzat el principal informatiu de la cadena pública més destacada.

En el cas de Catalunya, el CAC ha analitzat la presència global de la dona en els teleinformatius de TV3, en el sentit de comptabilitzar-ne les intervencions amb veu d'homes i de dones que apareixen en les notícies o entrevistats a l'estudi. La mostra ha estat quatre setmanes del període gener-abril del 2024.

El resultat global, com s'ha dit, està al voltant del 30% de la presència de dones en els teleinformatius, amb un valor màxim del 39,3% en el cas de France 2 i un de mínim del 26,1% a la TVM de Malta. En el cas de TV3, el resultat ha estat del 30,4%. Aquesta xifra parcial no representa el global de l'any 2024 per a TV3, però, si es consolidés, implicaria retrocedir al valor de l'any 2018. El 2023, darrer any amb les dades completes, l'índex de la presència de la dona als teleinformatius de TV3 va ser del 35,9%.

Aspectes qualitatius

Més enllà del desequilibri en termes quantitatius que afecta les set televisions, es constata que les dones intervenen preferentment en les notícies com a veus ocasionals, mancades de projecció pública. I a la inversa, que els homes tenen més pes a l'hora de parlar per raó del seu càrrec o posició en àmbits com la ciència, la cultura, l'economia i els esports, entre d'altres.

En concret, la presència de dones com a veus ocasionals va oscil·lar entre el 43% de la TVM de Malta i el 60,2 de la RTP1 de Portugal. En el cas de TV3, el

46,7% de les veus ocasionals van correspondre a dones. Val a dir que l'apartat *veus ocasionals*, juntament amb *àmbit polític*, són els de més pes en tots els teleinformatius analitzats, amb l'única excepció de France 2, on els dos àmbits principals són *veus ocasionals* i *economia*.

D'altra banda, tot i que amb un nombre absolut d'intervencions molt més reduït, la presència relativa de dones també és propera o superior al 50% en la majoria de televisions analitzades dins de l'àmbit de l'educació, una esfera relacionada amb l'atenció a les persones tradicionalment feminitzada: a Croàcia (48,1%), a Portugal (53,8%), a Malta (60%) i a França (62,2%). En el cas de TV3, va ser del 37,5%.

En el pol oposat, els desequilibris més flagrants es constaten en els àmbits de l'esport (amb una presència gairebé nul·la de dones en tres televisions i al voltant del 10% en altres tres) i en el de la seguretat i la defensa, amb una proporció de dones propera al 9% en tres països i entre el 15% i el 25% en la resta.

Prioritat per a les dones joves

Finalment, l'informe mostra que l'edat també constitueix un factor que duu marca de gènere: en la major part de les televisions analitzades, la proporció de dones joves duplica, aproximadament, la d'homes joves i, en alguns casos, aquest desequilibri és fins i tot més acusat. D'aquesta manera, es realitza una construcció mediàtica que relaciona la "joventut" amb les dones d'una manera més intensa que amb els homes.

Així, la televisió amb un biaix més elevat entre homes i dones joves va ser la TVM de Malta, on van aparèixer un 3,5% de homes joves per un 14,5% de dones joves (és a dir, quatre vegades més). En l'altre extrem, les que van presentar desviaments més moderats van ser Canal Sur i TV3, on les dones *només* van duplicar la presència dels homes pel que fa a la mateixa franja d'edat.

Informe de la RIRM: *Presència i representació de les dones en els teleinformatius. Gener a abril del 2024*

Més informació: **Comunicació del CAC** • C/ dels Vergós, 36-42 • 08017 Barcelona
Tel.: 93 557 50 00 i 627 480 483
Adreça electrònica: *comunicacio.cac@gencat.cat*
Web: *www.cac.cat*